

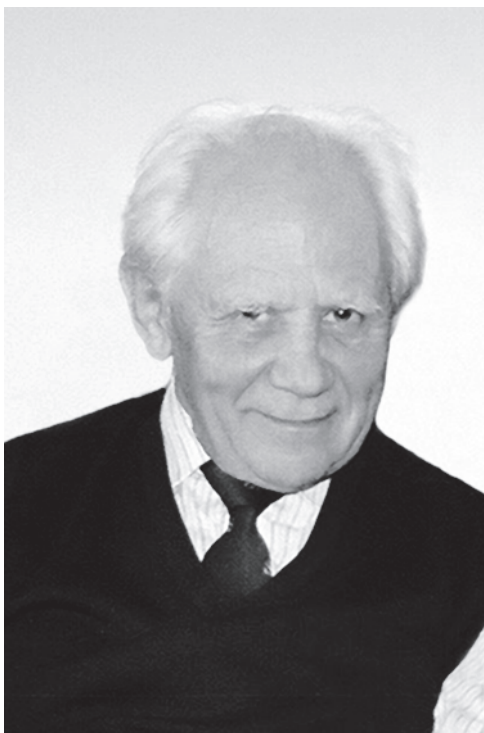
Zbigniew Paszkowski

Stanisław Latour nie żyje

W dniu 21 października 2007 odszedł od nas niespodziewanie ceniony i lubiany przez wszystkich Profesor Stanisław Latour (de Latour) – architekt, urbanista, konserwator zabytków, miłośnik i znawca historii architektury, profesor Politechniki Szczecińskiej na Wydziale Budownictwa i Architektury, wieloletni dyrektor Instytutu Architektury i Planowania Przestrzennego, założyciel i były wieloletni kierownik Zakładu Teorii i Historii Architektury i Konserwacji Zabytków, członek Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN, TUP, SARP, Miejskiej Komisji Urbanistycznej, wychowawca wielu pokoleń architektów, autor i promotor wielu prac naukowych i realizacji konserwatorskich.

Profesor Stanisław Latour urodził się 24 maja 1927 roku w Warszawie. Tu też odebrał swoją edukację kontynuowaną w okresie okupacji w ramach tajnego nauczania. W roku 1943 został przyjęty w szeregi Armii Krajowej, gdzie przydzielony został w stopniu strzelca do plutonu działającego na terenie Podkowy Leśnej. Pełnił funkcję łącznika pododdziału „Brzezinka”. Po zakończeniu wojny, w styczniu 1945 rozpoczął normalną naukę w liceum o profilu matematyczno-fizycznym, by w rok później złożyć egzamin maturalny. Stanisław Latour został przyjęty w poczet słuchaczy Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej w roku 1946. Dyplom ukończenia studiów magisterskich na kierunku architektura uzyskał w roku 1952. W latach 1945-1949 był czynnym działaczem Związku Harcerstwa Polskiego.

Pracę zawodową rozpoczął już w trakcie studiów. Po ich ukończeniu otrzymał na własną proś-

bę przydział do pracy w Centralnym Zarządzie Muzeów w Ministerstwie Kultury i Sztuki. W zakres Jego obowiązków wchodził nadzór nad pracami konserwatorskimi prowadzonymi na terenie województw zachodnich. W roku 1953 przeniesiony został do PP PKZ w Warszawie, gdzie powierzono mu zorganizowanie samodzielnej pracowni projektowej PKZ w Szczecinie. Pracownią tą kierował do roku 1960. W tym czasie pełnił szereg funkcji społecznych: był prezesem Oddziału SARP, członkiem Okręgowej Komisji Ochrony Zabytków, członkiem Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej,

członkiem Komitetu Odbudowy Zamku Szczecińskiego. W latach 1960-1965 pracował na stanowisku kierownika Oddziału Architektury w Wydziale Budownictwa PWRN w Szczecinie, pracując jednocześnie na stanowisku głównego projektanta w Pracowni PP PKZ. W tym czasie pełnił również funkcje w różnych zespołach eksperckich i komisjach. Od 1965 roku objął w PP PKZ stanowisko głównego projektanta odbudowy Zamku Szczecińskiego (obecnie Zamku Książąt Pomorskich). W związku z reaktywowaniem w roku akademickim 1969/1970 kierunku studiów architektura i urbanistyka na Politechnice Szczecińskiej, na wniosek Rady Wydziału Budownictwa i Architektury powierzono mu prowadzenie zajęć z zakresu historii architektury i konserwacji zabytków. W tym samym czasie podjął studia podyplomowe z zakresu konserwacji zabytków na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej i ukończył je w roku 1972. W dniu 10.11.1970 na wniosek Rady Wydzia-

łu Budownictwa i Architektury Rektor Politechniki Szczecińskiej powierzył Stanisławowi Latour obowiązki docenta kontraktowego. W ramach tych obowiązków powołany został w roku 1973 zespół dydaktyczny, a następnie na jego bazie utworzony został Zakład Rozwoju Architektury i Konserwacji Zabytków. Stanisław Latour został kierownikiem tego zakładu.

W roku 1973 Stanisław Latour objął stanowisko prodziekana kierunku architektura i urbanistyka na WBiA Politechniki Szczecińskiej. Funkcję tę pełnił przez dwie kadencje, tj. do roku 1978. W roku 1977 Stanisław Latour obronił pracę doktorską zatytułowaną „Rewaloryzacja małych miast na Pomorzu Zachodnim”. Praca ta została wyróżniona nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. W wyniku przewodu kwalifikacyjnego równoważnego pracy habilitacyjnej, w roku 1979 powołany został na stanowisko docenta. Od roku 1981 sprawował przez trzy kadencje obowiązki dyrektora Instytutu Architektury i Planowania Przestrzennego. Funkcję tę pełnił kierując jednocześnie zakładem Teorii Architektury Historii i Konserwacji Zabytków. W roku 1990 w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie nadania tytułu profesora otrzymał tytuł naukowy profesora i został powołany na stanowisko profesora w Politechnice Szczecińskiej. W roku tym również powierzono mu funkcję prorektora Politechniki Szczecińskiej na okres kadencji 1990–1993. Na stanowisko profesora zwyczajnego powołany został w roku 1994.

Równoległe z pracą o charakterze administracyjnym i organizacyjnym Stanisław Latour prowadził działalność naukowo-badawczą i twórczo-projektową związaną przeważnie z odbudową i restauracją obiektów zabytkowych oraz rewaloryzacją zespołów miejskich. Wyniki tych prac były w większości publikowane i uzyskiwały wiele nagród i wyróżnień.

Opublikował kilkadziesiąt prac naukowych – samodzielnie i zespołowo, prowadził prace naukowo-badawcze, brał udział w konkursach urbanistycznych, planowaniu rewaloryzacji miast. Szczególną opieką otoczył miasta Trzebiatów, Moryń, Ińsko i Chojna na Pomorzu Zachodnim. W Szczecinie był głównym projektantem odbudowy Zamku Książąt Pomorskich, Bazyliki Archikatedralnej św. Jakuba, budowy klasztoru oo. Pallotynów, oo. Salezjanów, Domu Biskupiego, kościoła Mariackiego w Stargardzie Szczecińskim. Ostatni pro-

jekt, w którym uczestniczył – odbudowa iglicy na wieży bazyliki św. Jakuba – jest w trakcie realizacji. Przyczynił się również do powstania idei odbudowy Podzamcza w Szczecinie oraz prowadził studia nad możliwościami rewaloryzacji zasobów architektury XIX-wiecznej Szczecina.

Był niezastąpionym wykładowcą historii architektury i konserwacji zabytków, wybitnym znawcą tych dziedzin, promotorem wielu prac magisterskich, doktorskich i recenzentem wielu prac naukowych i dorobku naukowego.

Od roku 1980 Stanisław Latour współdziałał ze społecznym ruchem na rzecz odnowy i wstąpił w szeregi NSZZ Solidarność. Brał czynny udział również w działalności organizacji naukowych, zawodowych i społecznych, Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN, Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, Komisji Kształtowania Przestrzeni Polski Północnej PAN Oddział w Gdańsku, Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS, Rady ds. Konserwatorskich przy Ministrze Kultury i Sztuki, Komisji ds. Sztuki Kościelnej w Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków, Miejskiej Komisji Urbanistycznej, Stowarzyszenia Architektów Polskich oraz Towarzystwa Urbanistów Polskich. Jako kombatan II wojny światowej był również aktywnym członkiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

Za zasługi na rzecz ochrony zabytków, za działalność organizacyjną i dydaktyczną Profesor Stanisław Latour został odznaczony Złotą Odznaką za Opiekę nad Zabytkami w roku 1967, Złotą Odznaką Gryfa Pomorskiego (1969), Złotym Krzyżem Zasługi (1971), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984), Krzyżem Partyzanckim (1982), Krzyżem Armii Krajowej (1990), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1991).

W naszej pamięci pozostanie jako wybitny znawca historii architektury, konserwator zabytków, autorytet zawodowy i moralny, człowiek prawy, życzliwy lecz wymagający, pogodny, niezwykle aktywny, gotów do wszelkich poświęceń na rzecz Kraju, regionu, architektury i swoich podopiecznych.

W dniu 26 października 2007 pożegnaliśmy Profesora Stanisława Latour na Cmentarzu na Powązkach w Warszawie.

Cześć jego pamięci, niech spoczywa w spokoju.